

Transatlantyk rusza do boju

Na gali otwarcia festiwalu w Teatrze Wielkim znane artystki (m.in. Zofia Wichłacz, Justyna Wasilewska, Sylwia Hutnik, Katarzyna Bonda, Joanna Kos-Krauze) przeczytają fragmenty dzieł polskiej i światowej literatury oraz dialogi filmowe w spektaklu wyreżyserowanym przez Marię Sadowską, bo tematem przewodnim tegorocznego festiwalu jest „Siła kobiety”.

Urząd Miasta Łodzi zasilił budżet Transatlantyku kwotą 2 777 tys. zł. Po zeszłorocznej edycji pozostały opinie, że festiwal nie przyciągnął łodzian mimo 4,3 mln dotacji. Ze strony władz miasta padły półoficjalne sugestie, iż druga łódzka odsłona imprezy będzie testem. Jeśli Transatlantyk nie odniesie sukcesu (mierzonego wysokością frekwencji), zakończy swój żywot w Łodzi. I, mówiąc szczerze, źle by się stało, bo Transatlantyk to mnóstwo ciekawych i wartościowych wydarzeń, nawet jeśli z publicznością bywa krucho. Organizatorów czeka więc rozstrzygająca batalia o widza głównie, ale choć mieli na przygotowania rok, nie wdrożono jakiś szczególnych działań naprawczych, poza tym że dyrektorem programowym została doświadczona i zorientowana w świecie festiwali filmowych Joanna Łapińska. Wydaje się jednak, że w Łodzi sam nawet wystrzałowy program to za mało, niestety

Bogdan Sobieszek

Filmy, czyli to, co najważniejsze, zostaną zaprezentowane w kilkunastu sekcjach tematycznych. Panorama to przegląd najważniejszych premier, z filmami nagradzonymi na światowych festiwalach. Jest wśród nich wyróżniony Złotą Kamerą w Cannes obraz „Montparnasse i dziewczyna” Léonor Serraille, a także „W czterech ścianach życia” Philippe’a van Leeuwe’a (nagradzany w Berlinie), „Syn Sofii” Eleny Psikou oraz „Moja szczęśliwa rodzina” reżyserskiego duetu Nana Ektvimishvili i Simon Gross. W programie także głośny film „Pięćdziesiąt wiosen Aurory” Blandine Lenoir z Agnes Jaoui oraz „Neruda” Pablo Larraine’a. Tegoroczna Panorama to również ciekawe tytuły prosto z Hollywood. Właśnie w Łodzi na Transatlantyku po raz pierwszy w Polsce pokazana zostanie „Dunkierka”, najnowszy film Christophera Nolana z Tomem Hardym i Cillianem Murphym. Widzowie festiwalu obejrzą też kryminalne „Nocne życie” w reżyserii Bena Afflecka oraz „Wind River” autorstwa nominowanego do Oscara Taylora Sheridana (w roli głównej Jeremy Renner).

Sekcja Docs to autorski wybór najciekawszych filmów dokumentalnych z Polski i zagranicy. W programie m.in. polska premiera „Napalmu” w reżyserii legendy światowego dokumentu Claude’a Lanzmanna („Shoah”), który, powracając po latach do Korei Północnej, kręci film o przenikaniu się mitologii narodowych z osobistymi. Poza tym zaprezentowane zostaną m.in. dokumentalna biografia Whitney Houston „Whitney. Być sobą?” w reżyserii Nicka Broomfielda, „Abu: ojciec” Arshada Khana, w którym reżyser kieruje oko kamery na swojego umierającego ojca oraz „Chavela” Dareshy Kyi i Catherine Gund o niezwyklej Chaveli Vargas, kochance Fridy Kahlo i muzie Pedro Almodovara.

W tym roku po raz pierwszy wręczona zostanie Transatlantyk Distribution Award w wysokości 40 tysięcy zł. Jej laureata wybierze festiwalowa publiczność. W konkursie biorą udział wszystkie tytuły pokazywane premierowo w sekcjach Panorama i Docs. Pieniądze trafią do dystrybutora, który zdecyduje się na wprowadzenie zwycięskiego tytułu do kin. Z kolei jury złożone ze zwycięzców konkursu organizowanego w ramach Festiwalu Krytyków Sztuki Filmowej Kamera Akcja wręczy własne wyróżnienie najlepszemu debiutującemu reżyserowi. Zwycięzca zostanie wybrany spośród autorów filmów prezentowanych w tym roku w sekcji Panorama.

Podczas festiwalu odbędzie się druga edycja Konkursu Polskich Filmów Krótkometrażowych. W

konkursie biorą udział zarówno filmy fabularne, jak i dokumenty, animacje czy obrazy eksperymentalne. Wszystkie tytuły oceni międzynarodowe jury w składzie: Eric Wojcik — selekcjoner Międzynarodowego Festiwalu Filmów Krótkometrażowych w Clermont-Ferrand, Michael Pattison — krytyk filmowy, znany m.in. z „Sight & Sound”, MUBI i rogerebert.com oraz reżyserka Kinga Dębska („Moje córki krowy”, „Hel”). Zwycięzca otrzyma Złotą Arkę za najlepszy film krótkometrażowy oraz 10 tysięcy złotych.

Gościem specjalnym festiwalu będzie Lucrecia Martel, która właśnie na Transatlantyk Festival zostanie uhonorowana prestiżową jubileuszową nagrodą Międzynarodowej Federacji Krytyków Filmowych FIPRESCI 92. Reżyserka spotka się z publicznością, a w sekcji Zbliżenie: Lucrecia Martel zobaczymy „Kobietę bez głowy” (2008) oraz dwa inne obrazy tej autorki — „Bagno” (2001) i „Świętą dziewczynę” (2004).

Z widzami spotka się także Edward Norton. Będzie to pierwsza wizyta aktora w Polsce. Z tej okazji Transatlantyk przypomni trzy ważne tytuły z jego filmografii: „Fight Club” („Podziemny krąg”) w reżyserii Davida Finchera, obsypanego Oscarami „Birdmana” Alejandro Gonzáleza Inárritu i „Lęk pierwotny” — debiut Nortona z 1996 roku, za który dostał on swoją pierwszą nominację do Oscara.

Trzecią retrospektywą w tegorocznej sekcji Zbliżenie jest przegląd filmów Barbary Sass, w ramach którego zobaczymy „Krzyk”, „Dziewczęta z Nowolipek”, „Rajską jabłoń” i „Pokuszenie”. Projekcjom towarzyszyć będą spotkania z aktorkami Sass: Magdaleną Cielecką, Martą Klubowicz, Marią Ciunelis i Dorotą Stalińską. W rozmowie z widzami weźmie również udział mąż zmarłej przed dwoma laty reżyserki, wybitny polski operator filmowy Wiesław Zdort.

W ramach nowej sekcji Historie Kina Transatlantyk zabiera widzów w podróż po historii X Muzy. W tym roku jej tematem są wyjątkowe debiuty reżyserskie - zobaczymy m.in. „Siódmy kontynent” Michaela Haneke, „Amores Perros” Alejandro Gonzáleza Inárritu, „Noc myśliwego” Charlesa Laughtona, „The Gold Diggers” Sally Potter i „Badlands” Terrence’a Malicka. Tradycją festiwalu są nocne seanse pod znakiem Kina Klasy B i Innych Szaleństw w ramach najbardziej niepokornej sekcji Transatlantyku. W tym roku w rozkładzie jazdy m.in. nowe filmy Alexa De la Iglesias („Bar”) i Alice Lowe („Stan niebłogosławiony”). Sekcja pod nazwą Sezon przypomni najważniejsze premiery sezonu 2016/17, m.in. „Powidoki” Andrzeja Wajdy, „Przełęcz ocalonych” Mela Gibsona czy nagrodzony trzema Oscarami „Moonlight” Barry’ego Jenkinsa.

Filmy realizowane techniką VR (Virtual Reality - wirtualna rzeczywistość) cieszyły się ogromną popularnością przed rokiem, dlatego po raz drugi zostaną przedstawione najciekawsze produkcje tego nurtu. W tym roku Transatlantyk ma też niespodziankę dla miłośników kina eksperymentalnego — z okazji Roku Awangardy w przestrzeniach OFF Piotrkowska odbędzie się przegląd filmów awangardowych. Kolekcję krótkometrażowych, awangardowych realizacji, wybrała Anna Dąbrowska.

Ważną częścią festiwalu są pokazy dla najmłodszych. W tym roku w ramach Filmowego Klanu Urwisów zobaczymy tytuły przywiezione przez selekcjonerów z najciekawszych festiwali na świecie, dobrane tak, by jak najmocniej zakorzenić w małych widzach miłość do kina. W programie m.in. „Kacper i Emma na safari”, „Jak ukraść psa” i „Abulele”. Po każdym filmie na dzieci czekają warsztaty artystyczne, prowadzone przez doświadczonych animatorów. Dla małych kucharzy przygotowano zajęcia kulinarne pod hasłem „Urwisy poznają przepisy”, prowadzone przez studio Book&Cook.

W ramach sekcji Kino Kulinarne pokazane zostaną znakomite dokumenty o tematyce kulinarnej i okołokulinarnej — obrazy poświęcone jedzeniu, kuchni, ale też osobiste i przez to fascynujące

historie życia wielkich gwiazd z kulinarnego świata. Oglądaniu filmów towarzyszy kolacja. Tegoroczna edycja potrwa aż 5 dni — zobaczymy filmy: „Soul” duetu Angel Parra, José Antonio Blanco (szef kuchni: Wojciech Modest Amaro), „Monsieur Mayonnaise” Trevora Grahama (szef kuchni: Robert Skubisz, goście specjaliści: Philippe Mora, australijski reżyser i bohater filmu, oraz Trevor Graham, producent i reżyser), „Boginie jedzenia” Vêrane Frédiani (szef kuchni: Katarzyna Daniłowicz), „Boone” Christophera LaMarca (szefowie kuchni: Tomasz Purol i Mariusz Pieterwas) i „Andre — The Voice Of Wine” Marka Tchelistcheffa (szef kuchni: Sebastian Krauzowicz, gość specjalny: Michael Seresin, wybitny operator filmowy, a przy okazji jeden z największych nowozelandzkich producentów win).

W tym roku komfortowe seanse Kina Łóżkowego odbywają się w łódzkim Pasażu Schillera, a jedną z największych niespodzianek programu jest wieczorny pokaz legendarnego filmu Ridleya Scotta „Obcy — 8. pasażer Nostromo”.

Poza Lucrecią Martel i Edwardem Nortone Transatlantyk odwiedzi w tym roku Jean-Michel Bernard, wybitny kompozytor, którego utwory pamiętamy choćby z filmu Martina Scorsese „Hugo i jego wynalazek” czy „Jak we śnie” i „Ratunku, awaria” Michela Gondry’ego. Muzyki Bernarda będzie można posłuchać na żywo podczas koncertu w Teatrze Nowym. Na zaproszenie festiwalu do Łodzi przyjedzie również znakomity operator filmowy Michael Seresin („Harry Potter i Więzień Azkabanu”, „Wojna o Planetę Małą”), autor zdjęć do dziewięciu filmów Alana Parkera, m.in. „Ptaśka”, „Harry’ego Angela” i „Midnight Express”. Spotka z nim poprowadzi Nick Holdsworth, dziennikarz The Hollywood Reporter. Z kolei wybitna polska montażystka Milenia Fiedler będzie gospodynią spotkania z Anne-Sophie Bion, która montowała m.in. oscarowego „Artystę”.

Jak co roku w programie Transatlantyku znalazły się konkursy dla młodych kompozytorów: Transatlantyk Instant Composition Contest oraz Transatlantyk Film Music Competition. Łączna pula nagród w obu konkursach wynosi ponad 82 tysiące złotych. Po każdej prezentacji irlandzki dziennikarz Tim Burden przeprowadzi krótką rozmowę z młodym kompozytorem.

Transatlantyk to także wyjątkowe warsztaty i spotkania. Coffee With... jest inspirującą platformą komunikacji profesjonalistów z debiutantami. Będą też wykłady w Kinie Łóżkowym oraz debaty poświęcone m.in. aktorstwu oraz głównemu tematowi festiwalu: sile kobiety. Dla zainteresowanych dyskusją na temat współczesnej krytyki filmowej przygotowano spotkanie z Klausem Ederem, sekretarzem generalnym Międzynarodowej Federacji Krytyków Filmowych FIPRESCI i cenioną dziennikarką filmową Grażyną Torbicką.

Tradycyjnie odbędzie się też Talking Piano - spotkanie widzów z kompozytorem, który opowie o swojej pracy i dokonaniach, ilustrując rozmowę przygotowanymi na tę okazję utworami, które wykona na żywo przy fortepianie. Jego bohaterem będzie laureat Oscara Jan A.P. Kaczmarek.

Podczas Gali Zamknięcia w Teatrze Wielkim ogłoszone zostaną nazwiska laureatów wszystkich festiwalowych nagród. Muzyczną gwiazdą wieczoru będzie zespół Kwadrofonik. Galę swoją obecnością uświetni gość specjalny festiwalu Edward Norton.